

การใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่ง
อาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิริ มีสมสืบ”

THE USE OF STYLE IN POETRY, THE SOUTH EAST ASIAN WRITERS
AWARDS "THE WHITE HANDS" OF "SAKSIRI MEESOMSUEB"

เสกสิทธิ์ ฤทธิ์พิ* ปพิชญา พรหมกันธา* พัทธนันท์ พาป้อ

Seksit Thuraphi, Paphitchaya Phromkantha, Phatthanant Phapor

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิริ มีสมสืบ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์สิริ มีสมสืบ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิริ มีสมสืบ” พบการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิริ มีสมสืบ” ด้านการใช้คำพบการใช้คำซ้อน ทั้งหมด 70 คำ ดังนี้ คำซ้อนเพื่อความหมาย 35 คำ คำซ้อนเพื่อเสียง 35 คำ และการซ้ำคำ พบการซ้ำคำ 21 ตัวอย่าง ส่วนด้านการใช้โวหารภาพพจน์ พบว่า ศักดิ์สิริ มีสมสืบ มีการใช้โวหารภาพพจน์ 29 ตัวอย่าง พบการใช้โวหารภาพพจน์สัพพจน์ หรือการเลียนเสียงธรรมชาติมากที่สุดซึ่งพบ 9 ตัวอย่าง รองลงมาคือ ปฏิพจน์ หรือคำถามเชิงวาทศิลป์ พบ 7 ตัวอย่าง อุปลักษณ์พบ 4 ตัวอย่าง บุคลาธิษฐาน พบ 4 ตัวอย่าง อุปมา พบ 3 ตัวอย่าง อธิพจน์ พบ 1 ตัวอย่าง และปฏิทรรศน์ หรือปฏิภาคพจน์ พบ 1 ตัวอย่าง ตามลำดับ

จากการศึกษาบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์สิริ มีสมสืบ มีการใช้วจนลีลาในการนำเสนอและมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยมีการใช้ฉันทลักษณ์และไม่ใช้ฉันทลักษณ์ มีการสรรคำใช้คำอย่างง่าย มีการใช้โวหารภาพพจน์ เรียงร้อยอย่างมีจังหวะลีลา ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึก และจินตภาพอย่างเด่นชัด ดังนั้นการศึกษานี้บทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์สิริ มีสมสืบ

ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษางานวรรณกรรม และเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่จะศึกษาวรรณกรรมต่อไป

คำสำคัญ : การใช้วรรณลีลา บทกวีนิพนธ์ รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน
“ศักดิ์สิริ มีสมสืบ”

ABSTRACT

A research on the use of style in poetry, The South East Asian Writers Awards The objective of "That White Hands" by Saksiri Meesomsueb was aimed at studying the use of style in a poetry of the South East Asian Writers Awards. The data is in tabular and descriptive form for analysis.

Research Findings on the Use of Style in Poetry, The South East Asian Writers Awards "The White Hands" by Saksiri Meesomsueb found the use of style in the poetry of the South East Asian Writers Awards " The White Hands" of "Saksiri Meesomsueb" in the use of Synonymous compounds the use of all 70 words as follows, 35 Semantic reduplication, 35 Echo words, and 21 repetitions. In the use of rhetoric, pictures, it was found that Saksiri Meesomsueb used 29 examples of rhetoric: the most common use of natural rhetorical or mimicking was found, which found nine examples, second only to antichrist or rhetorical questions, which found 7 examples of metaphor, found 4 examples, personality found 4 examples, metaphor found 3 samples, Atheism found 1 sample, and the apologies or reforms found one sample, respectively. From the study of anthology of the South East Asian Writers Awards "The White Hands" of Saksiri Meesomsueb used style in his presentation and was unique. By using prosody and not prosody There is a simple selection of words. There is a use of rhetoric. Arranged in a rhythmic style Makes readers access their emotions, feelings and visions prominently.

Therefore, a study of the South East Asian Writers Awards Awards. "The White Hands" of Saksiri Meesomsueb, which is useful for studying literature. And as a guide for those who will continue to study literature.

Keyword : 1. the use of style 2. Poetry 3. the south east asian writers awards
4. saksiri meesomsueb

บทนำ

บทกวีนิพนธ์เป็นงานประเภทย่อยกับร้อยกรองที่มีฉันทลักษณ์เป็นกรอบกำหนดในการเขียน เช่น คณะ วรรค จำนวนคำ สัมผัส เป็นต้น หรือบทกวีนิพนธ์ที่ไม่มีฉันทลักษณ์ข้อกำหนดในการบังคับ แต่เป็นงานที่ต้องมีการใช้คำใช้จินตภาพ ในการเขียนเพื่อให้งานนั้นมีความประณีตงดงาม ดังที่ นันทนิดา วาริพาน และคณะ (2558, น.5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กวีนิพนธ์ หมายถึงวรรณกรรมร้อยกรองประเภทหนึ่งที่มีทั้งแบบมีฉันทลักษณ์หรือไม่มีฉันทลักษณ์ เป็นงานเขียนที่เน้นการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์อย่างละเมียดละไมให้เห็นภาพ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านได้เกิดความคิด

หากกล่าวถึงงานเขียนประเภทบทกวีนิพนธ์ ปัจจุบันมีนักเขียนมากมายในวงการวรรณกรรม ซึ่งนักเขียนแต่ละบุคคลมีวิสัยทัศน์ในการใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามท่วงท่าลีลาที่แสดงออกถึงความรู้ ความนึกคิด นิสัยใจคอ และตัวตนของนักเขียน ผลงานของนักเขียนเหล่านี้ยังได้รางวัลและเป็นที่ยอมรับอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุผลอย่างหนึ่งก็คือ วิสัยทัศน์ในงานเขียนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนักเขียน เพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้อ่าน ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ เป็นนักเขียนคนหนึ่งที่มีการใช้ฉันทลักษณ์ และไม่ใช้ฉันทลักษณ์ มีการใช้ภาษา และวิสัยทัศน์เฉพาะตัวที่น่าสนใจ ผลงานของ ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ ทุกเล่มที่ได้รับการตีพิมพ์ได้รับความนิยมอย่างมาก ปัจจุบันมีผลงานถึง 17 เล่ม จัดได้ว่า ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ เป็นนักเขียนที่ประสบความสำเร็จ เห็นได้จากรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ของประเทศไทย ประจำปีพุทธศักราช 2535 ที่เป็นที่ยอมรับจากคณะกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ของประเทศไทย ประจำปีพุทธศักราช 2535 ดังที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือบทกวีรางวัลซีไรต์มือนั้นสีขาวว่า “มือนั้นสีขาว เป็นรวมบทกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่ที่มีลักษณะสร้างสรรค์ทั้งความคิดและวิธีการนำเสนอ มุ่งแสดงอุดมคติอันเชิดชูคุณค่าความบริสุทธิ์และความมีน้ำใจของมนุษย์ กวีถ่ายทอดความคิดและรูปธรรมที่เข้าใจง่าย ผ่านบุคคลและเหตุการณ์สมมติ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงและสังคมจริง แสดงความแตกต่างระหว่างภาวะอันบริสุทธิ์ที่ไม่เสแสร้งของเด็ก กับสภาวะของผู้ใหญ่ที่ถูกครอบงำด้วยกรอบของสังคมในแต่ละบทกวีเสนอแง่คิดความคิดอย่างประณีตหลายนัย ตีความได้กว้างขวางและลึกซึ้ง ด้วยกลการประพันธ์ที่เรียบง่าย”

ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ สร้างสรรค์ฉันทลักษณ์อิสระขึ้นมาใหม่จากความรู้มรดกของฉันทลักษณ์ไทยแต่เดิมมีรูปแบบเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับเนื้อหา คำที่สรรใช้เป็นคำง่าย เรียบเรียงอย่างมีลีลาจังหวะ สร้างลำน่านอันทรงพลัง ให้เกิดจินตภาพเด่นชัด สื่อความคิดของกวี กระทบอารมณ์และสร้างความคิดผู้อ่านมือนั้นสีขาว ให้ประสบการณ์อ่านอันจรโล่งความหวัง ให้ผู้อ่านเห็นว่า โลกอาจสงบ

งดงามได้ด้วยน้ำใจอันบริสุทธิ์ของมนุษย์ด้วยกันเองด้วยคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ จึงมีความดีเด่นสมควรแก่การยกย่องให้เป็นวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่ง อาเซียนของประเทศไทย ประจำปีพุทธศักราช 2535 บทกวีนิพนธ์รางวัลซีไรต์ “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ” เป็นวรรณกรรมเรื่องหนึ่งที่มีความโดดเด่นในด้านการใช้วัจนลีลาทางภาษาที่มีความ น่าสนใจ โดย ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ ได้นำเสนอเรื่องราวออกเป็นตอน ๆ ซึ่งแต่ละตอนมีการสรรใช้ คำอย่างเข้าใจ ยกตัวอย่างส่วนจากบทกวีที่มีชื่อว่า “เด็กกำรุ่ม”

“ฟ้าคลั่งเกรียวกราด	สามคนกำรุ่ม	เป็นห่วงเป็นใย
ฝนสาดเม็ดคม	เบียดกันหลบฝน	เพียงกำรุ่มไว้
เด็กน้อยกำรุ่ม	เฮ้...อีกคนขอเข้า	ให้เจ้าสามสี
อ้อมเจ้าสามสี	ยั้มแย้มแจ่มใส	มันร้องเหมียวเหมียว
เดินฝ่าสายฝน	ยื้อไปยื้อมา	เหลียวดูหน้านั้นที่หน้านี้ที่”
อีกคนขอเข้า	เฮฮาเสียงลั่น	(มือนั้นสีขาว 2561 หน้า
สองคนกำรุ่ม	เบียดกันทั้งสี่	21)
แบ่งกันหลบฝน	โอ้เด็กน้อยเอ๋ย	
อีกคนขอเข้า		

จากบทกวีที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้วัจนลีลาในบทกวีนิพนธ์ “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ” โดยมุ่งเน้นการศึกษาการใช้คำ ประกอบด้วย การใช้ คำซ้อน การซ้ำคำ การใช้โวหารภาพพจน์ เพื่อให้ทราบถึงการใช้วัจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัล วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ” เพื่อเป็น แนวทางในการศึกษางานเขียนวรรณกรรมประเภทบทกวีนิพนธ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้วัจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่ง อาเซียน มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ

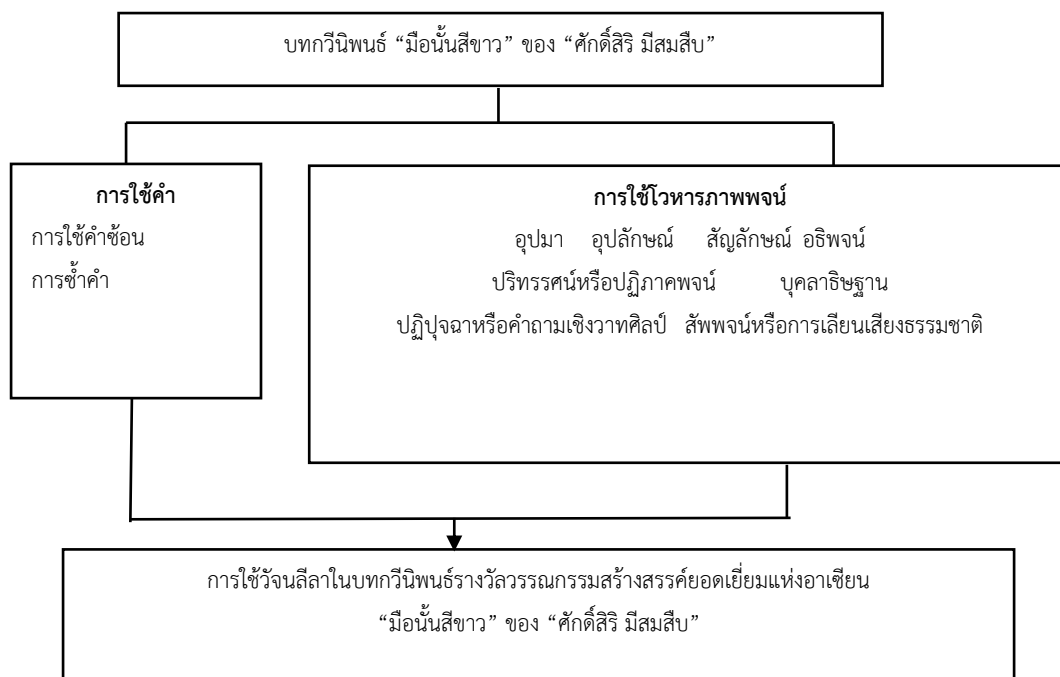

สมมติฐานการวิจัย

บทกวีนิพนธ์ “มือนั่นสีขาว” ของ ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ มีการใช้วจนลีลาในการนำเสนอและมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยมีการใช้ฉันทลักษณ์และไม่ใช้ฉันทลักษณ์ มีการสรรคำใช้คำอย่างง่าย เรียงร้อยอย่างมีจังหวะลีลา ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกและจินตภาพอย่างเด่นชัด จนได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ของประเทศไทย ประจำปีพุทธศักราช 2535

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั่นสีขาว” ของ “ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ” รวมทั้งสิ้น 40 ตอน โดยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ขอบเขตด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาการใช้วัจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ” ผู้วิจัยศึกษากำหนดขอบเขตด้านด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. เกณฑ์การใช้คำซ้อน ตามแนวทางการวิเคราะห์ประเภทคำซ้อน ของนิตยา กาญจนวรรณ (2546, น.67-78) ที่คำนิยามประเภทของคำซ้อนว่า คำซ้อนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามวิธีการสร้าง คือ

1.1 คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ นำคำเดี่ยวที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คล้ายคลึงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน มาซ้อนเข้าคู่กัน ประโยชน์ของคำซ้อนเพื่อความหมายทำให้เราได้คำใหม่

1.2 คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำที่นำมาซ้อนกันไม่จำเป็นต้องมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่เสียงจะต้องไปด้วยกันได้ ดังนั้นคำซ้อนเพื่อเสียงบางคำจึงสร้างขึ้นจากคำที่ไม่มีความหมายหรือไม่มีที่ใช้ทั้งคำต้นและคำท้ายบางคำมีความหมายหรือที่ใช้เฉพาะคำต้นบางคำมีความหมายหรือที่ใช้เฉพาะคำท้ายบางคำมีความหมายทั้งคำต้นและคำท้าย แต่ความหมายที่ได้มาใหม่ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายเดิม การใช้คำซ้อนเพื่อเสียงช่วยให้ได้คำใหม่และยังทำให้รู้ถึงความหมายของคำบางคำที่นำมาซ้อนกัน

2. เกณฑ์การซ้ำคำ ตามแนวทางการวิเคราะห์ของราชบัณฑิตยสถาน (2552, น.73) เนื่องจากมีนิยามคำซ้ำสอดคล้องกับงานวิจัย และอธิบายหลักการในการศึกษาได้ง่าย โดยราชบัณฑิตยสถาน ให้คำนิยามเกี่ยวกับประเภทของการซ้ำคำว่า การซ้ำคำ หมายถึง การนำเอาคำคำเดียวกันมาใช้ซ้ำกันเพื่อเป็นการย้ำความ โดยนำคำมูลซึ่งส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียวมาซ้ำกัน มีความหมายเปลี่ยนแปลงไป อาจเน้นหนักขึ้น เบาลงหรือไม่ก็เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น ในการเขียนใช้ไม่ยมกแทนคำหลัง

3. เกณฑ์การใช้โวหารภาพพจน์ ตามแนวทางการวิเคราะห์ของ ของประพนธ์ เรืองณรงค์ (2544, น.163-166) เนื่องจากมีนิยามภาพพจน์สอดคล้องกับงานวิจัย และอธิบายหลักการในการศึกษาได้ง่าย ประพนธ์ เรืองณรงค์ ได้ให้ความหมายของโวหารภาพพจน์จำแนกออกเป็นประเภทของโวหารภาพพจน์ มีหลายชนิดดังนี้

3.1 อุปมา เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่ตามธรรมชาติแล้วมีสภาพที่ต่างกันแต่ทั้งสองสิ่งนี้มีจุดร่วมหรือมีลักษณะเด่นเหมือนกัน มักมีคำแสดงความเปรียบเทียบ

3.2 อุปลักษณ์ เป็นการเปรียบเทียบโดยการกล่าวสิ่งหนึ่งเป็นหรือคืออีกสิ่งหนึ่ง ความหมายของการเปรียบเทียบจึงลึกซึ้งและหนักแน่นกว่าภาพพจน์แบบอุปมา มักมีคำเปรียบเทียบว่า “เป็น” และ “คือ”

3.3 สัญลักษณ์ เป็นการเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทนคำที่เป็นคำจริง ๆ สัญลักษณ์นั้นจะต้องเป็นคำที่มีใช้กันมานานหรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป

3.4 อติพจน์ เป็นการกล่าวเกินจริงเพื่อเน้นย้ำอารมณ์ และความรู้สึกของผู้เขียน

3.5 ปฏิทรรศน์หรือปฏิภาคพจน์ เป็นการใช้อยู่คำที่มีความหมายตรงกันข้าม ขัดแย้งกันมากล่าวเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.6 บุคลาธิษฐาน เป็นการสมมติให้สิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น สิ่งของ ธรรมชาติ หรือ สัตว์ เป็นต้น มีความคิด อารมณ์และกริยาท่าทางเหมือนมนุษย์

3.7 ปฏิปุจฉาหรือคำถามเชิงวาทศิลป์ เป็นการตั้งคำถามโดยไม่ต้องการคำตอบ หรือคำตอบนั้นเป็นคำตอบที่ผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว การใช้ปฏิปุจฉาเป็นการเร้าอารมณ์ ความรู้สึกและเป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความคิดคล้อยตาม

3.8 สัทพจน์หรือการเล่นเสียงธรรมชาติ เป็นการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ ขึ้นตอนดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ” มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาประวัติ และผลงานบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องการใช้วจนลีลา

3. กำหนดหลักเกณฑ์ในการศึกษาวิเคราะห์การใช้วจนลีลา ดังนี้

3.1 การใช้คำซ้ำของกำชัย ทองหล่อ

3.2 การใช้คำซ้อนของนิตยา กาญจนวรรณ

3.3 การใช้โวหารภาพพจน์ของประพนธ์ เรืองณรงค์

4. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาประวัติและผลงานบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์การใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ”
2. นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์
3. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การใช้คำซ้อน คำซ้อนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามวิธีการสร้างคือ คำซ้อนเพื่อความหมาย และคำซ้อนเพื่อเสียง

1.1 คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ นำคำเดี่ยวที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คล้ายคลึงกัน หรือ เป็นไปในทำนองเดียวกัน มาซ้อนเข้าคู่กัน ประโยชน์ของคำซ้อนเพื่อความหมายทำให้เราได้คำใหม่ มีความหมายใหม่ขึ้นใช้ในภาษามากมายหลายคำ แม้ว่าคำที่เรานำมาซ้อนกันนั้นจะเป็นคำที่มีความหมายในตัวเองสมบูรณ์อยู่แล้วก็ตาม แต่คนไทยชอบพูดจากล้องจองกัน ดังนั้นการซ้อนคำจะให้ประโยชน์ในการพูดได้มาก เพราะในการพูดจากการใช้คำซ้อนจะฟังไพเราะ ตัวอย่างดังนี้

เฮ้า...อีกคนขอเข้า

ยิ้มแย้มแจ่มใส

ยื้อไปยื้อมา

เฮฮาเสียงลั่น

(มือนั้นสีขาว, 2561, น.22)

ยิ้มแย้ม คำซ้อนเพื่อความหมาย หมายถึง ยิ้มอย่างชื่นบาน

ยิ้ม หมายถึง แสดงให้ปรากฏว่าพอใจ

แย้ม หมายถึง เผยอริมฝีปากน้อย ๆ ไม่ถึงกับยิ้ม

แจ่มใส คำซ้อนเพื่อความหมาย หมายถึง ปลอดโปร่งไม่ขุ่นมัว เช่น อารมณ์แจ่มใส, โปร่ง เช่น อากาศแจ่มใส (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ฉบับออนไลน์)

แจ่ม หมายถึง กระจ่าง , ไม่มัวหมอง

ใส หมายถึง แจ่มกระจ่าง เช่น ฟ้าใส , ไม่ขุ่น , ไม่มัว

1.2 คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำที่นำมาซ้อนกันไม่จำเป็นต้องมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่เสียงจะต้องไปด้วยกันได้ดังนั้นคำซ้อนเพื่อเสียงบางคำจึงสร้างขึ้นจากคำที่ไม่มีความหมายหรือไม่มีที่ใช้ทั้งคำต้นและคำท้ายบางคำมีความหมายหรือที่ใช้เฉพาะคำต้นบางคำมีความหมายหรือที่ใช้เฉพาะคำท้ายบางคำมีความหมายทั้งคำต้นและคำท้าย แต่ความหมายที่ได้มาใหม่ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายเดิมการใช้คำซ้อนเพื่อเสียงช่วยทำให้ได้คำใหม่และยังทำให้รู้ถึงความหมายของคำบางคำที่นำมาซ้อนกันตัวอย่างดังนี้

ฉวยคอกระชากเข้าพงคา หนทางลึนคิด
มีตมมมีตมิตบังตา

(เมื่อนั้นสีขาว, 2561, น.57)

มีตมม คำซ้อนเพื่อเสียง หมายถึง มีตมมัว , มีตมจนมองไม่เห็นทาง มักใช้คู่กับคำอนธการเป็น มีตมมอนธการ (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ฉบับออนไลน์)

มีต หมายถึง ขาดแสงสว่าง เช่น เดือนมีต มีแสงสว่างน้อย เช่น ไม่ควรอ่านหนังสือในที่มืด เพราะจะทำให้เสียสายตา โดยปริยายหมายความว่า เหลือรู้เหลือเห็น เช่น มีอมีต

มน หมายถึง มน 1 ก. อยู่กับที่ (ใช้แก้ความพหุภาวะที่ ซึ่งปรากฏแก้ตาเป็น ๓ ทาง คือ เสรีด ว่า ไปข้างหน้า พักร ว่า ถอยหลัง มน ว่า อยู่กับที่) , มน 2 ว. กลม ๆ โค้ง ๆ ไม่เป็นเหลี่ยม เช่น ทองหลางใบมน ขอบโต๊ะมน ปกเสื้อมน

2. การซ้ำคำ หมายถึง การนำเอาคำคำเดียวกันมาใช้ซ้ำกันเพื่อเป็นการย้ำความ โดยนำคำมูลซึ่งส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียวมาซ้ำกัน มีความหมายเปลี่ยนแปลงไป อาจเน้นหนักขึ้น เบาลง หรือไม่ก็เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น ในการเขียนใช้ไม้ยมกแทนคำหลัง ตัวอย่างดังนี้

เจ้ากิ้งเปื้อลากรถไม้

หาไม้ไผ่มาสองลำ

ตอกลิ้มดำทำขาต่อ

ต่อขาเดินไปต้อยต้อย

สองมือคอยประคองขา

ขาต่อต่อให้ตีนยก

ตีนยกยกให้หัวสูง

หัวสูงสูงให้ตาแขนง

แขนงมองป้องพวงดอกไม้

(เมื่อนั้นสีขาว, 2561, น.26-27)

“ต้อยต้อย” เป็นการทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเด็กเล่นไม้ขาโลกเถกที่กำลังเดินอยู่

“ต่อต่อ” เป็นการทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเด็กที่กำลังเยียบอยู่บนลิ้มไม้ขาโลกเถกที่เปรียบเสมือนการต่อขาให้ยาวขึ้น

“ยกยก” เป็นการทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเด็กที่กำลังเยียบอยู่บนลิ้มไม้ขาโลกเถกทำให้ตัวอยู่สูง

“สูงสูง” เป็นการทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเด็กอยู่บนไม้ขาโลกเถกจนแขนมองพวงดอกไม้ที่สูง ๆ ได้

การใช้โวหารภาพพจน์

การใช้โวหารภาพพจน์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามแนวทางของประพนธ์ เรืองณรงค์ (2544, น.163-166) จากการศึกษาค้นคว้า โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่ในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ ดังนี้

1. อุปมา เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่ตามธรรมชาติแล้วมีสภาพที่ต่างกันแต่ทั้งสองสิ่งนี้มีจุดร่วมหรือมีลักษณะเด่นเหมือนกัน มักมีคำแสดงความเปรียบเทียบ ตัวอย่าง ดังนี้

สายสายเขากินอาหารในจานทอง	เราพี่น้องทั้งสิบสองมาลอบดู
ดวงตาแนบรูเล็กเล็กนั้น	เพ่งปรับภาพอันเลื่อนพราว
สะดุดตาสะท้อนใจมือไม้อ่อน	รุ่มร้อนถอนตาจากรูมอง
กระดูกคนกายกองดังขุนเขา	ตายแน่แท้เราเขาเป็นยักษ์

(มือนั้นสีขาว, 2561, น.45)

จากคำประพันธ์ข้างต้น เป็นการเปรียบเทียบกองกระดูกกองสูงใหญ่ดังภูเขา ซึ่งในบทกวีตั้งวรรคที่ว่า “กระดูกคนกายกองดังขุนเขา”

2. อุปลักษณ์ เป็นการเปรียบเทียบโดยการกล่าวสิ่งหนึ่งเป็นหรือคืออีกสิ่งหนึ่งความหมายของการเปรียบเทียบจึงลึกซึ้งและหนักแน่นกว่าภาพพจน์แบบอุปมา มักมีคำเปรียบเทียบว่า “เป็น” และ “คือ” เป็นต้น ตัวอย่าง ดังนี้

ข้าวเกรียบหอมกรุ่นคุณยายนั่งปิ้ง	มือหนูชุ่มเหงื่อกำเงินแน่นนึ่ง
ไม่ใช่เงินจริงเป็นเงินใบไม้	ใช้ซื้อไม่ได้ดอกกะหล่ำน้อย

(มือนั้นสีขาว, 2561, น.37)

จากคำประพันธ์ข้างต้น เป็นการเปรียบเทียบใบไม้เป็นเงินจริง ดังบทกวีดังวรรคที่ว่า “ไม่ใช่เงินจริงเป็นเงินใบไม้”

3. อติพจน์ เป็นการกล่าวเกินจริงเพื่อเน้นย้ำอารมณ์ และความรู้สึกของผู้เขียน ตัวอย่าง ดังนี้
เด็กล้างจาน

.....
ค่อยค่อยสูงขึ้นสูงขึ้น
สูงขึ้นสูงขึ้นไปถึงฟ้า

กระทั่งกองสูงทะมึนหมึมา
จนถึงเมฆแล้วเด็กล้างจาน
(เมื่อนั้นสีขาว, 2561, น.61)

จากคำประพันธ์ข้างต้น เป็นการกล่าวถึงเศษอาหารที่ค่อย ๆ สูงขึ้นจนถึงฟ้าจนถึงเมฆ ซึ่งในบทกวีดังวรรคที่ว่า “สูงขึ้นสูงขึ้นไปถึงฟ้า จนถึงเมฆแล้วเด็กล้างจาน”

5. ปริทรรศน์หรืออุปภาคพจน์ เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามขัดแย้งกันมากล่าวเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่าง ดังนี้

หากใบสวยไปทุกใบ
พุ่มคงสวยไปทุกพุ่ม
หมั่นเด็ดใบร้าย
รอยยิ้มเจ้าจึงงามฉนี้แม่สาวน้อย.

ใบคงสวยไปทุกกลุ่ม
สวนคงชุ่มไปทั้งสวน
รักษาใบดี

(เมื่อนั้นสีขาว, 2561, น.97)

จากคำประพันธ์ข้างต้น เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกัน ดังบทกวีดังวรรคที่ว่า “หมั่นเด็ดใบร้าย รักษาใบดี” คือ ใบร้ายใบดี

6. บุคลาธิษฐาน เป็นการสมมติให้สิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น สิ่งของ ธรรมชาติหรือสัตว์ เป็นต้น มีความคิด อารมณ์และกิริยาท่าทางเหมือนมนุษย์ ตัวอย่าง ดังนี้

แหวดาวข้าววช่อฟ้า
พอเดือนพราก็เพิ่มววแก่ช่อฟ้า

กระท่อมน้อยก้มหน้าในงมเงา
กระท่อมน้อยยังก้มหน้าอยู่เงียบงัน
(เมื่อนั้นสีขาว, 2561, น.94)

จากคำประพันธ์ข้างต้น เป็นการทำให้สิ่งที่ไม่ใช่คนแสดงอาการเหมือนคน ดังบทกวีดังกล่าวที่ว่า “กระท่อมน้อยก้มหน้าในงมเงา” “กระท่อมน้อยยังก้มหน้าอยู่เจียบงัน” คือ ทำให้กระท่อมแสดงอาการก้มหน้าเหมือนคน

7. ปฏิพจน์หรือคำถามเชิงวาทศิลป์ เป็นการตั้งคำถามโดยไม่ต้องการคำตอบหรือคำตอบนั้นเป็นคำตอบที่ผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว ตัวอย่าง ดังนี้

ในป่าพันปี	ต้นไม้ร้อยปี
เขาวามีนางไม้	ไทรหนอนนางไม้
พวกเขาไม่เชื่อ	ใจไม่อ่อนแอ
ไม่ลดละไม่ร้าเรื่อ	ไม่รามือ

(เมื่อนั้นสีขาว, 2561, น.71)

จากคำประพันธ์ข้างต้น เป็นการตั้งคำถาม โดยถามหาถึงนางไม้ ดังบทกวีดังกล่าวที่ว่า “ไทรหนอนนางไม้”

8. สัพพจน์หรือการเลียนเสียงธรรมชาติ เป็นการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงดนตรี เสียงสัตว์ร้อง และเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติ ตัวอย่าง ดังนี้

เปลี่ยน

กอนดินก็ระเบิดได้	ขว้างไปแตกเปรี้ยงเสียงก้อง
หงายท้องล้มตายต่อหน้า	แล้วเสกคาถาให้กลับฟื้น

(เมื่อนั้นสีขาว, 2561, น.23)

จากคำประพันธ์ข้างต้น เป็นการทำให้เกิดการเลียนเสียงธรรมชาติ ดังบทกวีดังกล่าวที่ว่า “ขว้างไปแตกเปรี้ยงเสียงก้อง” คือ เป็นการทำให้ได้ยินเสียงกอนดินที่ขว้างไปแล้วแตก

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “เมื่อนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ” จำนวนบทกวีนิพนธ์ 40 ตอน พบการใช้คำซ้อน ทั้งหมด 70 คำ จำแนกเป็น

1. คำสอนเพื่อความหมาย	พบจำนวน 35 คำ	คิดเป็นร้อยละ 50
2. คำสอนเพื่อเสียง	พบจำนวน 35 คำ	คิดเป็นร้อยละ 50
การใช้โวหารภาพพจน์ ทั้งหมด 29 ตัวอย่าง ดังนี้		
1. อุปมา	พบจำนวน 3 ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 10.34
2. อุปลักษณ์	พบจำนวน 4 ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 13.79
3. สัญลักษณ์	ไม่พบ	คิดเป็นร้อยละ 0
4. อธิพจน์	พบจำนวน 1 ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 3.45
5. ปฏิทรรศน์หรือปฏิกาคพจน์		
	พบจำนวน 1 ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 3.45
6. บุคลาธิษฐาน	พบจำนวน 4 ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 13.79
7. ปฏิปุจฉาหรือคำถามเชิงวาทศิลป์		
	พบจำนวน 7 ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 24.14
8. สัพพจน์หรือการเลียนเสียงธรรมชาติ		
	พบจำนวน 9 ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 31.03

อภิปรายผลการวิจัย

บทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน มีอนันต์สืขาว ของ ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ มีการใช้วจนลีลาในการนำเสนอและมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยมีการใช้ฉันทลักษณ์ และไม่ใช้ฉันทลักษณ์ มีการสรรคำใช้คำอย่างง่าย เรียงร้อยอย่างมีจังหวะลีลา ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึก และจินตภาพอย่างเด่นชัด และถือเป็นงานประพันธ์ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประเภท กวีนิพนธ์ เพราะเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษางานวิจัยเรื่อง การใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มีอนันต์สืขาว” ของ “ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ” เนื่องจาก ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ ต้องการสื่อความหมายให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ ความรู้สึก และจินตภาพ โดยการใช้คำและโวหารภาพพจน์ มาใช้ถ่ายทอดเรื่องราวในงานเขียนโดดเด่น น่าสนใจ จนทำให้งานเขียนได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปีพุทธศักราช 2535 ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้วจนลีลาในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มีอนันต์สืขาว” ของ “ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ” ผู้วิจัยพบข้อสังเกตดังนี้

1. ด้านการใช้คำ พบว่ามีการใช้คำซ้อน การซ้ำคำในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ” มีความโดดเด่นด้านการเล่นกับภาษา ซึ่งปรากฏในการใช้คำซ้อนและการซ้ำคำดังนี้

1.1 การใช้คำซ้อน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามวิธีการสร้างคือ คำซ้อนเพื่อ ความหมาย และคำซ้อนเพื่อเสียง คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ นำคำเดียวที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คล้ายคลึงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน มาซ้อนเข้าคู่กัน ประโยชน์ของคำซ้อนเพื่อความหมาย ทำให้เราได้คำใหม่ มีความหมายใหม่ขึ้นใช้ในภาษามากมายหลายคำ แม้ว่าคำที่เรานำมาซ้อนกันนั้น จะเป็นคำที่มีความหมายในตัวเองสมบูรณ์อยู่แล้วก็ตาม แต่คนไทยชอบพูดจากล้องจองกัน ดังนั้น การซ้อนคำจะให้ประโยชน์ในการพูดได้มาก เพราะในการพูดจากการใช้คำซ้อนจะฟังไพเราะ เช่น คำว่า “ยิ้มแย้ม” ซึ่งเป็นการสร้างคำคำซ้อนเพื่อความหมาย คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำที่นำมาซ้อน กันไม่จำเป็นต้องมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่เสียงจะต้องไปด้วยกันได้ดังนั้นคำซ้อนเพื่อเสียงบางคำ จึงสร้างขึ้นจากคำที่ไม่มี ความหมายหรือไม่มีที่ใช้ทั้งคำต้นและคำท้ายบางคำมีความหมายหรือที่ใช้ เฉพาะคำต้นบางคำมีความหมายหรือที่ใช้เฉพาะคำท้ายบางคำมีความหมายทั้งคำต้นและคำท้าย แต่ความหมายที่ได้มาใหม่ไม่เกี่ยวข้องกับ ความหมายเดิมการใช้คำซ้อนเพื่อเสียงช่วยทำให้ได้คำใหม่ และยังทำให้รู้ถึง ความหมายของคำบางคำที่นำมาซ้อนกัน เช่น คำว่า “มีดมน” ซึ่งเป็นการสร้างคำ คำซ้อนเพื่อเสียง

1.2 การซ้ำคำ เป็นการนำเอาคำคำเดียวกันมาใช้ซ้ำกันเพื่อเป็นการย้ำความ โดย นำคำมูลซึ่งส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียวมาซ้ำกัน มีความหมายเปลี่ยนแปลงไป อาจเน้นหนักขึ้น เบาลงหรือไม่ก็เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น ในการเขียนใช้ไม่ยักแทนคำหลัง พบว่าในเรื่อง มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ มีการใช้การซ้ำคำจำนวนมาก เช่น ต่อขาเดินไปด้อยด้อย , ขาต่อต่อให้ตืนยก , ตืนยกยกให้หัวสูง , หัวสูงสูงให้ตาแหงน เป็นการซ้ำคำที่ทำให้เห็นภาพในบทกวีนิพนธ์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ปกรณ์ หลานนอก และอนิวัฒน์ เมมาสี (2561) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องวัจนลีลาในความเรียงของ “พิบูลศักดิ์ ละครพล” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวัจนลีลาในความเรียงของ “พิบูลศักดิ์ ละครพล” จำนวน 6 เล่ม ได้แก่ หมู่มะเขวในฤดูร้อน, ห้องสีขาวใต้หลังคา, กระต่อมดินทุ่งดาว, ริมฝั่งแม่น้ำหัวใจสลาย, ฉันทิสนวดอกไม้ในความ เดียวดายของเธอ, และฤดูคิดถึงของใบไม้ว่าเหว ซึ่งเรียงลำดับตามการเขียนและการตีพิมพ์ จากการศึกษาวรรณลีลาในความเรียงของ “พิบูลศักดิ์ ละครพล” พบวัจนลีลาในความเรียง ของ

“พินุลศัคดี ละครพล” 4 ด้านดังนี้ 1.ด้านเสียงของคำ 2.ด้านลีลาการใช้คำ 3.ด้านการใช้ภาพพจน์ และ 4. ด้านการใช้โวหาร

2. ด้านการใช้โวหารภาพพจน์ พบว่ามีการใช้โวหารภาพพจน์ ในบทกวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน “มือนั้นสีขาว” ของ “ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ” ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ อธิพจน์ ปฏิทรรศน์หรือปฏิกภาพพจน์ บุคลาธิษฐาน ปฏิปฐาหรือคำถามเชิงวาทศิลป์ และสัพพจน์หรือการเลียนเสียงธรรมชาติ พบการใช้โวหารภาพพจน์สัพพจน์หรือการเลียนเสียงธรรมชาติมากที่สุด ซึ่งพบ 9 ตัวอย่าง รองลงมาคือ ปฏิปฐาหรือคำถามเชิงวาทศิลป์ ซึ่งพบ 7 ตัวอย่าง อุปลักษณ์ พบ 4 ตัวอย่าง บุคลาธิษฐาน พบ 4 ตัวอย่าง อุปมา พบ 3 ตัวอย่าง อธิพจน์ พบ 1 ตัวอย่าง และปฏิทรรศน์หรือปฏิกภาพพจน์ พบ 1 ตัวอย่าง ตามลำดับ โดยมีกลวิธีการนำเสนอโดยพดุงเพลงภาษาที่ใช้พูดโดยทั่วไปให้เกิดจินตภาพ เกิดความรู้สึกประทับใจ สะเทือนใจ เป็นการเปรียบเทียบภาพอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ชญานนท์ เนื่องวรรณะ (2561) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ปัญญาญาณกับการประกอบสร้างวังวนลีลาในบทกวีนิพนธ์ ของ พินุลศัคดี ละครพล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบสร้างวังวนลีลาด้านการสร้างคำ การใช้คำ และการใช้ภาพพจน์ อันเกิดจากปัญญาญาณของ พินุลศัคดี ละครพล โดยศึกษาจากรวมบทกวีนิพนธ์ของ พินุลศัคดี ละครพล ในระยะเวลาปีพุทธศักราช 2521 ถึง 2559 รวม 38 ปี จำนวน 9 เล่มผลการวิจัยพบว่า การประกอบสร้างวังวนลีลาด้านการสร้างคำ พบการสร้างคำซ้อนมากที่สุด ซึ่งสร้างได้ 2,869 คำ รองลงมาคือคำซ้ำ ซึ่งสร้างได้ 300 คำ และคำสร้างใหม่ ซึ่งสร้างได้ 253 คำ ตามลำดับ

ส่วนการประกอบสร้างวังวนลีลาด้านการใช้คำ พบว่า พินุลศัคดี ละครพล ใช้คำภาษาต่างประเทศมากที่สุด ซึ่งใช้จำนวน 2192 คำ รองลงมาคือศัพท์บัญญัติหรือศัพท์เทคนิค ใช้จำนวน 889 คำ คำภาษาถิ่น ใช้จำนวน 142 คำ คำภาษาตลาด ใช้จำนวน 117 คำ คำมีศัคดี ใช้จำนวน 67 คำ คำแสดงอารมณ์ ใช้จำนวน 50 คำ คำแสดง ใช้จำนวน 35 คำ คำต่ำหรือคำหยาบ ใช้จำนวน 33 คำ คำเลียนเสียงพูด ใช้จำนวน 24 คำ และคำย่อ ใช้จำนวน 11 คำ ตามลำดับ การประกอบสร้างวังวนลีลาด้านการใช้ภาพพจน์ พบการใช้ภาพพจน์บุคคลวัต มากที่สุด ซึ่งพบ 605 แห่ง รองลงมาคือ อุปลักษณ์ พบ 367 แห่ง

อธิพจน์ พบ 251 แห่ง อุปมา พบ 246 แห่ง สัญลักษณ์ พบ 164 แห่ง ปฏิพจน์ พบ 107 แห่ง ปฏิปฐา พบ 77 แห่ง ปฏิทรรศน์ พบ 75 แห่ง สัมพจน์พบ 67 แห่ง อาวตัพภกย์ พบ 57 แห่ง สัพพจน์ พบ 50 แห่ง อวพจน์ พบ 35 แห่ง นามนัย พบ 33 แห่ง แนวเทียบ พบ 33 แห่ง และการอ้างถึง พบ 29 แห่ง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาหรือทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำเกี่ยวกับการสร้างคำในวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ของนักเขียนหลาย ๆ ท่าน
2. ควรศึกษาวัจนลีลาในบทกวีนิพนธ์ เรื่องสั้น นวนิยายหรืองานเขียนประเภทอื่น ๆ ของ ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ และนักเขียนร่วมสมัยท่านอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชญานนท์ เนื่องวรรณะ. (2561). ปัญญาญาณกับการประกอบสร้างวจนลีลาในบทกวีนิพนธ์ของ
พิบูลศักดิ์ ละครพล. ส่วนหนึ่งของการศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- นัทธินิตา วาริปาน และคณะ. (2558). วจนลีลาในกวีนิพนธ์ไร้ฉันทลักษณ์ : หนังสือเรื่องไม่มีหญิงสาว
ในบทกวี ของชะการีย์ยา อมตยา. โครงการวิจัยจากเงินกองทุนส่งเสริมงานวิจัย
คณะศิลปศาสตร์ ศูนย์สุพรรณบุรี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- นิตยา กาญจนวรรณ. (2546). ลักษณะและการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปรกรณ์ หลานนอก และอนิวัฒน์ เมมาสี. (2561). วจนลีลาในความเรียงของ “พิบูลศักดิ์ ละครพล”.
ส่วนหนึ่งของการศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2544). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 4 เรื่อง โวหาร (ม.4-ม.6).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ:
บริษัท ยูเนี่ยน อุตสาหกรรมไวโอเล็ต จำกัด.
- ศักดิ์สิริ มีสมสืบ. (2561). มือนั้นสีขาว. พิมพ์ครั้งที่ 10. ปทุมธานี: นาคร.